

Grundläggande granskning av kommunala bolag

Rapport

Kungsörs kommun

Kungsörs kommunföretag AB

KPMG AB

2024-04-03

Antal sidor: 25

Antal bilagor: 1

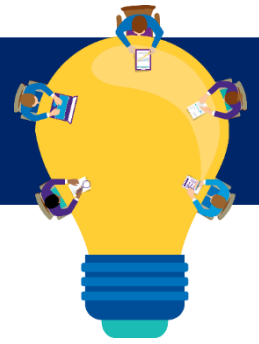
Innehåll

1. Sammanfattning	03
2. Inledning / bakgrund	06
- Syfte	08
- Revisionsfrågor	09
- Revisionskriterier	10
3. Metod, avgränsning och tidplan	11
4. Styrande förutsättningar	13
5. Resultat av granskningen	15
6. Samlad bedömning och rekommendationer	24
7. Bilagor	26

1. Sammanfattning



1. Sammanfattning







KPMG har av Kungsörs kommuns lekmannarevisorer fått i uppdrag att bistå med genomförandet av grundläggande granskning av kommunens helägda bolag Kungsörs kommunföretag AB (KKAB). Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.




Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att bolaget i allt väsentligt har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Se kommande avsnitt för bedömning av revisionsområden per bolag samt rekommendationer.

Bedömningsnivå	Bedömningssymbol
"Ja"	
"I allt väsentligt"	
"Delvis"	
"Nej"	

1. Sammanfattning

Bedömning revisionsområde	Kungsörs kommunföretag AB
Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att styrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det ägardirektiv som fullmäktige fastställt. Däremot bedömer vi att styrelsen inte har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål.
Rekommendation	<ul style="list-style-type: none">• Formulera mål med anknytning till de kommunövergripande målen• Formulera mätbara mål samt ange målvärden
Ekonomi- och verksamhetsstyrning	
Kommentar till bedömning	Vi konstaterar att styrelsen har säkerställt en tillräcklig ekonomisk kontroll och uppföljning av koncernen. Däremot noterar vi att det saknas beslut om budget för moderbolaget. Vi kan därför inte uttala oss om styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ekonomiska direktiv som fullmäktige fastställt.
Rekommendation	
Intern kontroll	
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt har skapat förutsättningar för att bedriva bolagets interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt.
Rekommendation	

2. Inledning/bakgrund



2.1 Bakgrund

De förtroendevalda revisorerna/lekmannarevisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser nämnder och kommunala bolag. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna, styrelsen och de kommunala bolagen. Kommunallagen (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs i kommunen, vilket även omfattar den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag.

Lekmannarevisorerna har i enlighet med aktiebolagslagen (kap 10. 3§) uppdraget att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer.

Lekmannarevisorernas årliga granskning består av två delar; grundläggande granskning och fördjupad granskning utifrån riskanalys. Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av bolagets måluppfyllelse, ledning och styrning ur ett internkontrollperspektiv. Granskningen baseras generellt sett på revisorernas riskanalys och ger även underlag till uppdatering av riskanalysen under året. Enligt *God revisionsred* ska den grundläggande granskningen utgöra ett så pass omfattande underlag att den ger grund till bedömningar som revisorerna avlämnar i sin årliga granskningsrapport.

Bolagets styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

2.2 Syfte

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma om bolagen har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolagen lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Lekmannarevisorns underlag utgör även en grund för fullmäktiges beslut om ansvarsfrihet för kommunstyrelsen samt direktiv till ägarombud och slutligen beslut om ansvarsfrihet på bolagsstämma.

2.3 Revisionsfrågor

- **Verksamhetsstyrning och uppföljning**

- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ägardirektiv som fullmäktige fastställt?
- Har styrelsen säkerställt att verksamheten även i övrigt bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt?
- Hur arbetar VD och styrelse för att säkerställa att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat också ska gälla för bolaget?
- Har styrelsen säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamheten?
- Vidtar styrelsen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende verksamhetsresultat under året?

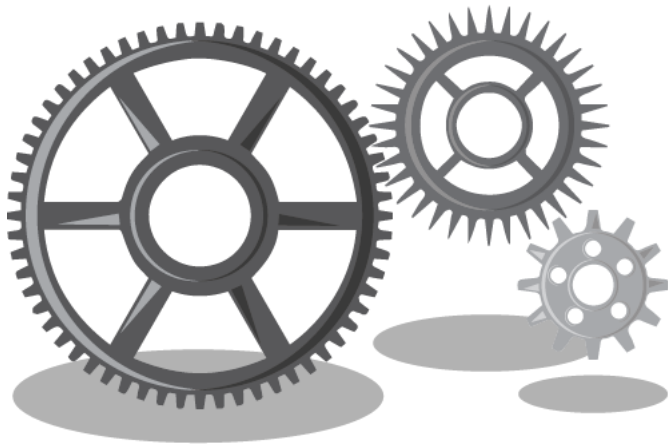
- **Ekonomistyrning och uppföljning**

- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ekonomiska direktiv som fullmäktige fastställt?
- Har styrelsen säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi?
- Vidtar styrelsen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?

- **Intern kontroll**

- Har styrelsen skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
- Finns en tydlig process för uppföljning av den interna kontrollen som involverar styrelsen?
- Vidtar styrelsen åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?

2.4 Revisionskriterier



- Granskningen utgår från nedanstående revisionskriterier:
 - Kommunallagen (2017:725)
 - Aktiebolagslagen
 - Ägardirektiv
 - Kommunfullmäktiges mål och uppdrag, ägardirektiv, bolagsordning
 - Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut
 - Styrelsens arbetsordning
 - VD-instruktion

3. Metod, avgränsning och tidplan



Avgränsning och metod



- Granskningen har följt en årlig process, varpå granskningen avser hela granskningsåret 2023. Granskningen omfattar såväl granskning som bedömning utifrån nedanstående styr- och uppföljningsdokument som upprättats under året. Granskningen färdigställs och avslutas först efter slutrevisionsmöten 2024.
- Granskningen har omfattat Kungsörs kommunföretag AB
- Granskningen har genomförts genom:
 - Dokumentstudier av underlag såsom måldokument, uppdrag, internkontrollreglemente, ägardirektiv och bolagsordning. Se bilaga A för en sammanställning av materialet.
 - Protokollsgranskning.

4. Styrande förutsättningar

Bolagskoncernen

Kungsörs kommunföretag AB utgör moderbolaget i den kommunala bolagskoncernen. Syfte med bolaget är att minska risktagandet inom bolagssfären, effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och samordning mellan bolagen och med kommunen, bibehålla och utveckla ekonomin på såväl kort som lång sikt samt att bidra till stärkt ägarstyrning och effektiv ägarkontroll.

Följande bolag ingår i bolagskoncernen:

- Kungsörs Kommunföretag AB
- Kungsörs Fastighets AB
- Kungsörs Kommunteknik AB
- Kungsörs Vatten AB

För att styrningen av bolagen ska bli tydlig riktas de beslut som fattas av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige till moderbolaget för vidare beslut till dotterbolagen.

Kungsörs kommunföretag AB

Kungsörs Fastighets AB

Kungsörs Kommunteknik AB

Kungsörs Vatten AB

5. Resultat av granskningen



I kommande avsnitt följer en redogörelse av granskningens resultat. Resultatet baseras på de underlag som vi har mottagit under året samt protokollsgranskning.

Under granskningens gång har ett antal kontrollfrågor besvarats som också utgör en grund för vår bedömning.

6. Samlad bedömning och rekommendationer

Moderbolag

Kungsörs kommunföretag AB

Kungsörs kommunföretag AB (KKAB)

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Ägardirektiv	Beslutat 2023-05-08
Bolagsordning	Beslutad 2019-11-11
Styrelsen har säkerställt att verksamheten följer kommunfullmäktiges direktiv	Ja
Bolagets mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Nej
Målen är formulerade så att de är mätbara	Ja
Styrelsen följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Nej
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får styrelsen en analys av orsaker till avvikelsen	Saknas uppföljning vid delåret
Styrelsen beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Saknas uppföljning vid delåret
Styrelsens mål för verksamheten uppnås	I allt väsentligt

Generella iakttagelser:

Av ägardirektivet framgår det att de beslut som fattas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen och som berör bolagen ska riktas till moderbolaget för vidare beslut ut till dotterbolagen. Det framgår även att moderbolaget enbart utgör ett holdingbolag för dotterbolagens aktier.

Syftet med moderbolaget är enligt bolagsordningen att bolaget inom ramen för de grundsatser som gäller för kommunal verksamhet enligt kommunallagen, genom ledning, styrning, samordning och kontroll ska tillvarata de möjligheter som finns till effektivisering mellan de kommunala företagen och kommunen.

Enligt mottagen dokumentation har moderbolaget beslutat om tre mål. Inget av målen har koppling till kommunfullmäktiges mål. Två av målen är inte mätbara.

Vid delårsrapport per sista augusti framgår ingen uppföljning av moderbolagets mål. Det framgår i delårsrapporten att måluppfyllelsen redovisas i bolagsstyrningsrapporten vid årets slut.

Styrelsen kommenterar i bolagsstyrningsrapporten uppföljningen av målen. Ett av målen är genomfört och ett är delvis uppfyllt. Till det tredje målet framgår det inte på ett tydligt sätt hur styrelsen bedömer måluppfyllelsen, men det rapporteras inte om några avvikelser.

Kungsörs kommunföretag AB (KKAB)

Bedömning:

Vi bedömer att styrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det ägardirektiv som fullmäktige fastställt. Däremot bedömer vi att styrelsen inte har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål.

Vi konstaterar att styrelsen följer upp bolagets mål i samband med årsbokslutet, men noterar att det utöver det inte görs någon uppföljning av måluppfyllelsen.

Kungsörs kommunföretag AB (KKAB)

Ekonomistyrning och uppföljning

Budget för 2023 antagen	Framgår inte av protokoll
Styrelsen följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Uppföljning framgår av mottagen dokumentation Prognoser framgår inte av mottagen dokumentation
Styrelsen får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Framgår inte av mottagen dokumentation
Styrelsen beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Framgår inte av mottagen dokumentation

Prognos helår vid delårsrapport per augusti	Resultat helår
Saknas helårsprognos	+ - 0

Generella iakttagelser:

Moderbolaget redovisar per den sista augusti ett negativt resultat på -295 tkr. Då bolaget inte bedriver någon egen verksamhet är bolagets kostnader det som utgör periodens resultatet.

Det saknas i bolagets delårsrapport en prognos inför helåret.

Vid årsbokslutet redovisar moderbolaget ett nollresultat. Kommenterar till moderbolagets resultat framgår inte.

Bedömning:

Vi konstaterar att styrelsen för moderbolaget följer upp hela koncernens ekonomi i samband med sammanträden samt genom delårsrapport och årsredovisning.

Vi konstaterar även att moderbolaget redovisar ett 0 resultat vid årsbokslutet. Däremot noterar vi vid protokollsgranskning att det saknas beslut om budget för moderbolaget. Vi kan därför inte uttala oss om styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med ekonomiska direktiv som fullmäktige fastställt.

Kungsörs kommunföretag AB (KKAB)

Intern kontroll	
Det finns en process för uppföljning av intern kontroll	Ja
Styrelsen är involverad i internkontrollprocessen	Ja
Internkontrollplan 2023 antagen av styrelsen	Ja
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Nej
Antal kontrollområden 2023	6
Uppföljning av internkontrollplan 2023	Uppföljning sker först vid årsbokslutet
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2023	Ja

Generella iakttagelser:

För moderbolagets internkontrollplan har det identifierats sex kontrollområden.

Till fyra av kontrollområdena anges kontrollmetod och till samtliga områden anges kontrollfrekvens samt ansvarig och vem rapportering av utförd kontroll ska ske till.

Det är inte tydligt vilka risker moderbolaget ser med de identifierade områdena. Samtliga områden saknar även riskvärdering.

Enligt mottagen delårsrapport per sista augusti redovisas moderbolagets internkontrollarbete i bolagsstyrningsrapporten vid årets slut.

Samtliga kontrollområden följs upp i samband med årsbokslutet. Inga avvikelser rapporteras.

Bedömning:

Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt har skapat förutsättningar för att bedriva bolagets interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt. Vi konstaterar att de identifierade områdena saknar riskvärdering samt att uppföljning enbart har skett i samband med årsbokslutet.

Kungsörs kommunföretag AB (KKAB)

Moderbolagets koncernövergripande roll: verksamhet, ekonomi och intern kontroll	
Moderbolaget följer upp att bolagen fastställt mål och uppdrag i sina verksamheter	Framgår inte av mottagen dokumentation
Moderbolaget får regelbundet uppföljningar över bolagens ekonomi i förhållande till budget	Ja
Moderbolaget följer upp bolagens följsamhet till ägardirektiv	Ja, men inte enligt moderbolagets mål för 2023

Generella iakttagelser:

Det framgår inte av mottagen dokumentation om KKAB följer upp att bolagen har fastställt mål och uppdrag i sina verksamheter.

KKAB får uppföljning av dotterbolagens ekonomi i förhållande till budget vid tre tillfällen under året, delårsrapport per sista april, delårsrapport per sista augusti samt årsredovisning.

I KKAB:s mål för år 2023 framgår det att moderbolaget har satt som mål att följa upp utvalda punkter ur ägardirektiven vid varje sammanträde under året. Vi kan genom protokollsgranskning se att styrelsen i KKAB har fått information om dotterbolagen nulägesbeskring och framtida utmaningar, men uppföljning av utvalda punkter ur ägardirektiven framgår inte.

Bedömning:

Vi bedömer att moderbolaget i allt väsentligt har fullgjort sin uppsiktsplikt avseende dotterbolagens verksamheter. Bedömningen baseras på de iakttagelser som har gjorts i denna granskning.

6. Sammanfattande bedömning

Samlad bedömning och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att bolaget i allt väsentligt har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Bedömningen baseras på de iakttagelser som gjorts i denna granskning.

Bolaget har beslutat om verksamhetsmål, men vi konstaterar att målen saknar koppling till fullmäktiges kommunövergripande mål.

Vi konstaterar att det finns en för bolaget antagen internkontrollplan för år 2023. Vi noterar dock att uppföljning av identifierade kontrollområden enbart sker i samband med årsbokslutet.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi Kungsörs kommunföretag att:

- Formulera mål med anknytning till de kommunövergripande målen
- Formulera mätbara mål samt ange målvärden

7. Bilagor

Bilaga A: Sammanställning av material

Bolag	Dokument	Framtaget, ja / nej	Antaget / fastställt / instans som fastställt dokumentet
Kungsörs kommunföretag AB	Budget	Ej mottaget	
Kungsörs kommunföretag AB	Verksamhetsplan/ affärsplan	Ej mottaget	
Kungsörs kommunföretag AB	Risk- och väsentlighetsanalys	Ej mottaget	
Kungsörs kommunföretag AB	Internkontrollplan	Ja	Antagen 2023-05-16.
Kungsörs kommunföretag AB	Ägardirektiv	Ja	Beslutat 2023-05-08.
Kungsörs kommunföretag AB	Bolagsordning	Ja	Beslutad 2019-11-11.



[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public